

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AUDITORLIK XIZMATLARI
BOZORI ASOSIY KO'RSATKICHLARINING TAHLILI**
ANALYSIS OF THE MAIN INDICATORS OF THE AUDIT SERVICES
MARKET IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

АНАЛИЗ ОСНОВНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ РЫНКА АУДИТОРСКИХ
УСЛУГ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

Mo'tabar Xodjayeva

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, i.f.n.

Mahmudova Ravshana

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti magistri

Аннотация: Статья посвящена анализу современного состояния рынка аудиторских услуг в Узбекистане. Представлены последние изменения законодательной базы в области осуществления аудиторской деятельности. Рассмотрены количество аудиторских организаций и аудиторов, сведения об аудиторах, динамика доходов аудиторских организаций и распределение субъектов аудиторской деятельности по регионам страны. Проанализирован Закон «Об аудиторской деятельности». Сделан вывод об основных тенденциях, присущих узбекскому рынку аудиторских услуг.

Abstract: The article is devoted to the analysis of the current state of the audit services market in Uzbekistan. The latest changes in the legislative framework in the field of auditing are presented. The number of audit organizations and auditors, information about auditors, the dynamics of income of audit organizations and the distribution of subjects of audit activity by regions of the country are considered. The Law "On Auditing Activities" is analyzed. The conclusion is made about the main trends inherent in the Uzbek market of audit services.

Annotatsiya: Maqola O'zbekistonda auditorlik xizmatlari bozorining hozirgi holati tahliliga bag'ishlangan. Audit sohasidagi qonunchilik bazasiga kiritilgan so'nggi o'zgarishlar taqdim etiladi. Auditorlik tashkilotlari va auditorlar soni, auditorlar to'g'risidagi ma'lumotlar, auditorlik tashkilotlarining daromadlari dinamikasi va auditorlik faoliyati sub'ektlarining respublika hududlari bo'yicha taqsimlanishi ko'rib chiqiladi. "Auditorlik faoliyati to'g'risida"gi qonun tahlil qilindi. O'zbekiston auditorlik xizmatlari bozoriga xos bo'lgan asosiy tendentsiyalar haqida xulosa qilingan.

Ключевые слова: Аудит, аудиторская деятельность, аудиторская организация, аудитор, Национальная Ассоциация бухгалтеров и аудиторов Узбекистана (НАБА Уз), сертификат аудитора.

Keywords: Audit, audit activity, audit organization, auditor, National Association of Accountants and Auditors of Uzbekistan (NABA Uz), auditor certificate.

Kalit so'zlar: Audit, auditorlik faoliyati, auditorlik tashkiloti, auditor, O'zbekiston buxgalterlar va auditorlar milliy assotsiatsiyasi (NABA Uz), auditorlik guvohnomasi.

1.Kirish.

O'zbekistonning bozor munosabatlariga o'tishi turli xo'jalik yurituvchi subyektlar o'rtasidagi munosabatlarni tartibga soluvchi yangi iqtisodiy institutlarni yaratish zaruratini ochib berdi, ular orasida auditorlar instituti ham munosib o'rin egallaydi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida korxonalar faoliyati to'g'risidagi ishonchli ma'lumotlar muhim rol o'ynaydi, bu zarur:

- davlat organlari soliq qonunchiligiga rioya etilishini nazorat qilish;
- korxonalar egasi rivojlanish strategiyasini va uning faoliyati samaradorligini oshirish yo'llarini belgilash;
- banklar, sug'urta kompaniyalari, sug'urta tavakkalchiligini belgilab, korxonaning to'lov qobiliyatini va kreditlarni qaytarish ehtimolini baholash;
- etkazib beruvchilar, xaridorlar, xo'jalik yurituvchi sub'ekt bilan ish munosabatlarida bo'lgan boshqa korxonalar va tashkilotlarga etkazib berish uchun to'lov, tovarlar, xizmatlar, ishlarni qabul qilishda ishonch uchun;
- depozitlar bo'yicha daromadlarni baholash uchun potentsial investorlar.

Audit bozor munosabatlarining elementidir. Bozorning har qanday boshqa elementi singari, u bozor ishtirokchilarining har qanday guruhida unga ehtiyoj paydo bo'lishi bilan oq, talab paydo bo'ladi. O'z vaqtida ishlab chiqarishning rivojlanishi va murakkabligi, bozorning rivojlanishi tashkilot egalari (aksiyadorlar, aktsiyadorlar, ta'sischi), shuningdek, investorlar va kreditorlar barcha moliyaviy va xo'jalik yurituvchi sub'ektlarni mustaqil ravishda tekshira olmasligiga olib keldi. xo'jalik yurituvchi sub'ektning muomalalari qonun hujjatlari talablariga mos keladi va buxgalteriya hisobida to'g'ri aks ettiriladi.

Shunday qilib, bir tomondan:

- moliyaviy hisobotlardan manfaatdor foydalanuvchilarning ularning ishonchligiga ishonish zarurati (chunki moliyaviy hisobotlar mas'uliyatli qarorlar qabul qilish uchun ishlatiladi).

Boshqa tomondan:

- manfaatdor foydalanuvchilar orasida maxsus bilim va tajribaning etishmasligi;
- tashkilot hujjatlariga bepul kirishning yo'qligi;
- ziddiyatli vaziyatlarda tashkilot rahbariyati va buxgalteriya bo'limidan noxolis ma'lumot olish imkoniyati;

- moliyaviy hisobotlarning muqarrar omillar (tuzuvchilarning sub'ektivligi, me'yoriy-huquqiy hujjatlarni talqin qilishdagi noaniqlik va boshqalar) tufayli buzilishlarga moyilligi mustaqil, yuqori malakali auditorlar institutining paydo bo'lishiga olib keldi, ularning fikri tashkilotning ishonchliligi to'g'risida. moliyaviy hisobotlar manfaatdor foydalanuvchilar tomonidan ishonchli bo'lishi mumkin.

Audit tizimi O'zbekiston iqtisodiyoti moliya sektorining ajralmas qismi hisoblanadi. Bu sohani obodonlashtirish va rivojlantirishga davlatimiz tomonidan katta e'tibor qaratilmoqda. Bugungi kunga kelib auditorlik faoliyatining kompleks qonunchilik bazasi yaratildi, litsenziyalar berish tizimi sezilarli darajada soddalashtirildi va liberallashtirildi.

2. Adabiyotlarni tekshirish.

“Auditorlik faoliyati to'g'risida”gi Qonun (2021-yil 25-fevraldagi O‘RQ-677-son) qabul qilinishi bilan [3]:

- auditorlik faoliyati faqat xalqaro audit standartlari, sifat nazorati, sharhlar, ishonchni ta'minlash bo'yicha topshiriqlar va tegishli xizmatlar asosida amalga oshiriladi. Standartlar Xalqaro buxgalterlar federatsiyasining Xalqaro audit va kafolat standartlari kengashi tomonidan nashr etilgan. Xalqaro audit standartlarini O'zbekiston hududida qo'llash uchun ularni tan olish tartibi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadi.

- auditorlik faoliyatini litsenziyalash talabi bekor qilindi. Auditorlik tashkiloti bu haqdagi ma'lumotlar Auditorlik tashkilotlarining reestriga kiritilgan kundan boshlab auditorlik faoliyatini amalga oshirishga haqli. U, avvalgidek, qonun hujjatlarida nazarda tutilgan har qanday tashkiliy-huquqiy shaklda tuzilishi va faoliyatini amalga oshirishi mumkin, OAJ bundan mustasno. Bunday holda, quyidagi majburiy shartlar bajarilishi kerak:

- auditorlik tashkiloti asosiy ish joyi hisoblangan auditorlarning eng kam soni 4 nafardan kam bo'lmagan shtatdagi auditorni tashkil etishi;

- auditorlik tashkilotining ustav kapitali (ustav kapitali) mol-mulk, shu jumladan auditorlik tashkiloti o'z faoliyatini amalga oshirishda bevosita foydalaniladigan mablag'lar hisobidan shakllantirilsa;

- auditorlarga (auditorga) tegishli ustav kapitalining (ustav kapitalining) ulushi kamida 51 foizni tashkil etishi kerak (auditorlik tashkiloti – xorijiy auditorlik tashkilotining filiali yoki sho'ba xo'jalik jamiyatini tashkil etish hollari bundan mustasno);

- auditorlik tashkilotining rahbari faqat ushbu auditorlik tashkiloti asosiy ish joyi bo'lgan auditor bo'lishi kerak.

- auditorlik tashkilotining huquqlari, majburiyatlari va majburiyatlari, shuningdek, majburiy audit o'tkazilishi lozim bo'lgan tashkilotlar ro'yxatiga tuzatishlar kiritildi. Shunday qilib, hisobot yilining oxirida quyidagi shartlarni bir vaqtning o'zida bajaradigan tijorat tashkilotlari endi majburiy tekshiruvdan

o'tkaziladi: aktivlarning balans qiymati - 100 ming baravardan dan ortiq, mahsulot (ishlar, xizmatlar) sotishdan tushgan daromad - 200 ming baravardan dan ortiq, xodimlarning o'rtacha yillik soni - 100 kishidan ortiq.

- auditorlik tashkilotlari tomonidan ko'rsatiladigan tegishli xizmatlar ro'yxati ham aniqlandi, ular orasida:

buxgalteriya hisobini tashkil etish, tiklash, yuritish, moliyaviy hisobotlarni tuzish hamda ularni yuritish va tayyorlash masalalari bo'yicha maslahatlar berish;

- yuridik shaxsning taftish komissiyasi (taftishchisi), investitsiya aktivlari ishonchli boshqaruvchisi funksiyalarini amalga oshirish;

- soliq qonunchiligini qo'llash bo'yicha maslahatlar berish, soliq va yig'imlar bo'yicha hisob-kitoblar, deklaratsiyalar tuzish, agar auditorlik tashkilotida shtat bo'yicha soliq maslahatchisi bo'lsa yoki shartnoma shartlarida uni jalb qilgan holda va hokazo.

- auditorlik tekshiruv natijalariga ko'ra faqat auditorlik xulosasi berilishi belgilangan.

- auditorlik tashkilotlari va auditorlarning reyestrlarini yuritish tartibi belgilandi.

3. Tadqiqot metodologiyasi.

O'rganish jarayonida mavzu bo'yicha statistik ma'lumotlar va nazariyalarni o'rganishda mantiqiy fikrlash, ilmiy kuzatish, tizimli yondashuv, statistik usullar qo'llanildi. Tahlil davomida O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining statistik ma'lumotlaridan foydalanildi.

4. Tahlil va natijalar.

Huquqiy iqtisodiyotning rivojlanayotgan instituti sifatida auditning mahalliy nazariyasi va amaliyoti jiddiy raqobat sharoitida rivojlanmoqda. Deyarli to'liq auditorlik xizmatlarini ko'rsatadigan bir nechta yirik mahalliy auditorlik tashkilotlari paydo bo'ldi, mahalliy tashkilotlar audit sohasida tegishli tajribaga ega bo'ldilar.

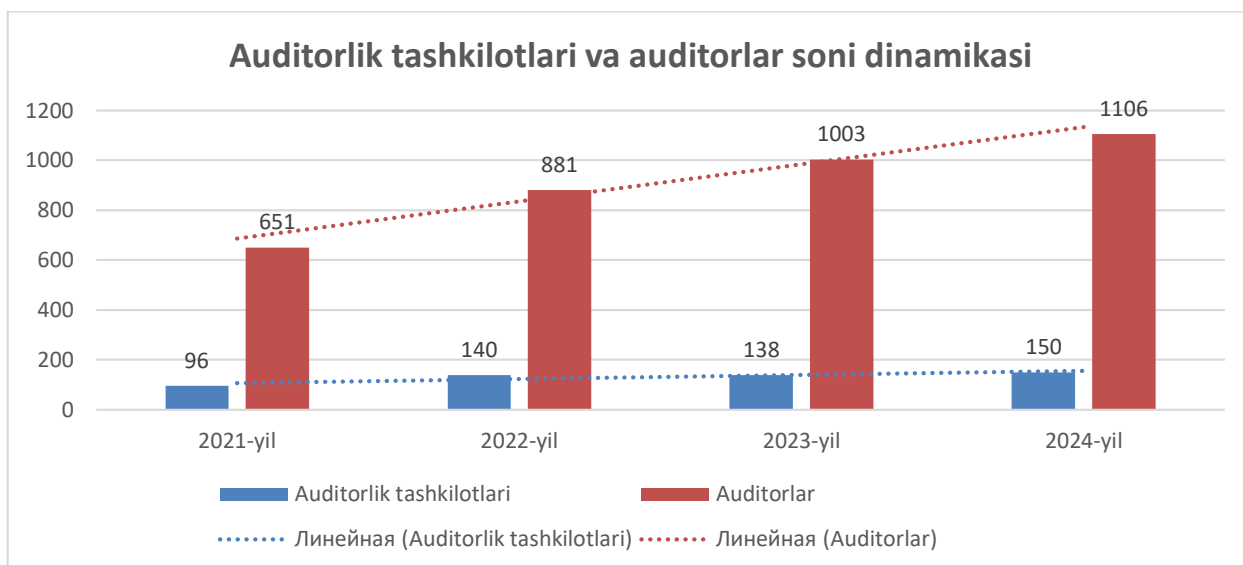
Bugungi kunda auditorlik faoliyatini 140 dan ortiq auditorlik tashkiloti amalga oshirib, malaka sertifikatiga ega 881 dan ortiq auditor faoliyat yuritmoqda (1.1-jadval, 1.1-rasm). [1]

1.1-jadval

Auditorlik tashkilotlari va auditorlar soni

Ma'lumotlar	2021-yil	2022-yil	2023-yil	2024-yil (oktabr holatiga)
Auditorlik tashkilotlari	96	140	138	150
auditorlar	651	881	1003	1106

Jadvaldan ko'rinib turibdiki 2024-yil oktabr holatiga ko'ra 150 ta auditorlik tashkiloti va 1106 nafar auditor faoliyat yuritib kelmoqda.

1.1-rasm. Auditorlik tashkilotlari va auditorlar soni

O'zbekiston Respublikasida 1992-yil 13-martda Buxgalterlar uyushmasi rasman ish boshladi, u o'z faoliyatini 1992-yil 17-yanvarda bo'lib o'tgan respublika konferensiyasi bilan boshladi, unda uyushmaning Ustavi, ijroiya qo'mitasi, ijroiya qo'mitasining byurosi va taftish komissiyasi saylandi. O'sha vaqtga kelib, uyushma ikki yuzga yaqin a'zosini birlashtirdi. 1993-yilda "Auditorlik faoliyati to'g'risida"gi qonun qabul qilingandan so'ng uyushma "O'zbekiston buxgalterlar va auditorlar uyushmasi"ga aylantirildi va o'sha vaqtga kelib 4000 ga yaqin a'zoga ega edi. 2001-yil 22-mayda bo'lib o'tgan hisobot-saylov konferensiyasida Ustavga kiritilgan o'zgartirishlar, a'zolik mezonlari tasdiqlandi va uyushma "O'zbekiston buxgalterlar va auditorlar milliy assotsiatsiyasi" (BAMA Uz) nomini oldi. BAMA Uz bugungi kunda viloyat markazlarida hududiy filiallariga ega: Andijon, Buxoro, Guliston, Jizzax, Qarshi, Namangan, Nukus, Samarqand, Urganch, Farg'ona, Navoiy. Termiz shahrida filial ochish ishlari olib borilmoqda.

BAMA Uz O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi bilan yaqindan hamkorlik qilib, normativ-huquqiy hujjatlar, buxgalteriya hisobi va audit milliy standartlarini ishlab chiqishda faol ishtirok etadi. 1998-yildan buyon BAMA Uzbekistan "Hamdo'stlik" Buxgalterlar va Auditorlar Assotsiatsiyasi (MDH) xalqaro jamoat tashkilotining to'liq a'zosi hisoblanadi. 2000 yildan beri BAMA Uz Xalqaro Buxgalterlar Federatsiyasi (IFAC)ning assotsiatsiyalangan a'zosi hisoblanadi. 2001-yildan buyon BAMA Uz Yevroosiyo sertifikatlangan buxgalterlar va auditorlar kengashi – ECCBAning to'liq a'zosi hisoblanadi. BAMA Uz doimiy ravishda AQSH, Angliya, Germaniya, Kanada va boshqa yuqori rivojlangan mamlakatlardagi shu kabi

tashkilotlar tajribasini O'zbekistonda joriy etishga qaratilgan xalqaro dastur va loyihalarda ishtirok etib keladi.

O'zbekiston Buxgalterlar va auditorlar milliy assotsiatsiyasi (O'zMAO) ixtiyoriylik asosida sertifikatlangan buxgalterlar va auditorlarni birlashtirgan jamoat tashkiloti hisoblanadi. BAMA Uz ning maqsadi xalqaro darajadagi Assotsiatsiya a'zosi maqomiga erishish uchun ta'lim dasturlari va malaka oshirish kurslarini o'tkazish, konsalting xizmatlarini ko'rsatish orqali professional buxgalterlar va auditorlarning huquqlarini himoya qilish va manfaatlarini rag'batlantirishga ko'maklashishdan iborat.[2]

Asosiy maqsad va vazifalar:

- O'zbekiston Respublikasida buxgalter va auditor kasblarini rivojlantirish va ularning malakasini Xalqaro Buxgalterlar Federatsiyasi (IFAC)ga a'zolik mezonlariga javob beradigan xalqaro standartlarga yaqinlashtirish;
- O'zbekistonda bozor islohotlarini o'tkazishda faol ishtirok etish;
- buxgalteriya hisobi va audit sohasida me'yoriy hujjatlarni ishlab chiqishda ishtirok etish va ularni takomillashtirish bo'yicha takliflar kiritish;
- Buxgalterlar va auditorlar uchun malaka talablarini ishlab chiqish va IFAC talablariga muvofiq attestatsiya imtihonlarini o'tkazish;
- Sertifikatlangan buxgalterlar va auditorlarning axloq kodeksiga rioya etilishini nazorat qilish;
- buxgalteriya hisobi va auditni rivojlantirish maqsadida hududiy, respublika va xalqaro seminarlar, konferensiyalar, simpoziumlar tashkil etish;
- buxgalter va auditorlarning kasbiy himoyasini ta'minlash maqsadida ularga uslubiy, maslahat va axborot yordamini ko'rsatishda ko'maklashish;
- Xalqaro e'tirofga erishish uchun buxgalterlar va auditorlarning xalqaro professional tashkilotlari bilan aloqa va hamkorlikni yo'lga qo'yish;

Audit rivojlanishining hozirgi bosqichi xalqaro standartlarning asosiy tamoyillarini bosqichma-bosqich moslashtirish va joriy etish bilan tavsiflanadi.

Auditorlik tashkilotlarining mas'uliyatini kuchaytirish, auditorlik xizmatlari sifatini oshirish va samarali tartibga solish usullarini joriy etish, auditorlik xizmatlari bozorida nohaq raqobatga barham berish, shuningdek, auditorlik tashkilotlari faoliyatini qo'shimcha rag'batlantirish maqsadida:

- auditorlik faoliyatini amalga oshirish uchun litsenziyalarni audit turiga qarab farqlash tizimi joriy etildi;

- auditorga faqat bitta auditorlik tashkilotida auditorlik faoliyatini amalga oshirish, shuningdek, faqat bitta auditorlik tashkilotining ta'sischi bo'lishi talabi joriy etildi;

- auditorlik tashkilotiga bir xo'jalik yurituvchi subyektda ketma-ket uch yildan ortiq auditorlik tekshiruvini o'tkazishni taqiqlash to'g'risidagi talab kiritildi;

- auditorlik tashkilotlarida auditorlik faoliyati uchun ichki sifat standartlariga ega bo'lish talabi joriy etilgan;
- auditorlarning professional jamoat birlashmalari tomonidan auditorlik tashkilotlarini majburiy reyting baholash tizimi joriy etildi;
- auditorlik tashkiloti rahbariga har uch yilda bir marta majburiy attestatsiyadan o'tish talabi joriy etilgan;
- Moliya vazirligiga kamida uch yilda bir marta auditorlik tashkilotlarining litsenziyalash talablari va shartlariga muvofiqligini majburiy tekshirishni o'tkazish talabi joriy etildi;
- auditorlik tashkiloti ustav kapitalining kamida 50 foizi muassislar (ishtirokchilar) mablag'lari hisobidan, qolgan qismi esa auditorlik faoliyatini amalga oshirishda bevosita foydalaniladigan moddiy boyliklar hisobidan shakllantiriladigan tartib belgilangan bo'lsa;
- auditorlik xodimlarining belgilangan eng kam soni ushbu auditorlik tashkiloti asosiy ish joyi bo'lgan auditorlar bilan to'liq ta'minlanganligi;
- auditorlik tashkilotlariga litsenziya olishdan keyin yuzaga keladigan litsenziya talablari va shartlariga nomuvofiqliklarni muayyan muddatda bartaraf etish imkoniyati beriladi.

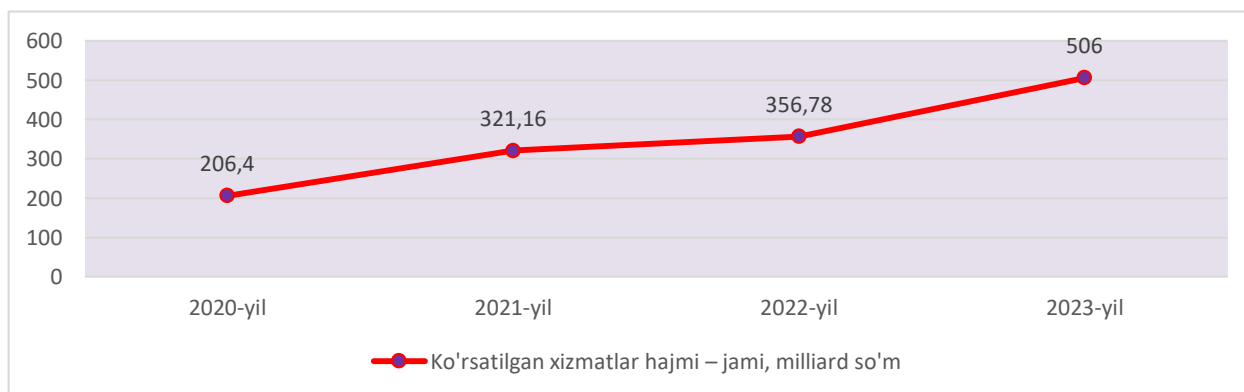
1.2-jadval.

Auditorlik korxonalari daromadi dinamikasi

Daromad dinamikasi bo'yicha ma'lumotlar	2020-yil	2021-yil	2022-yil	2023-yil
Ko'rsatilgan xizmatlar hajmi – jami, milliard so'm	206,40	321,16	356,78	506
Auditorlik xizmatlarining YaIMdagi ulushi (%)	0,036	0,044	0,058	0,14

2023-yilda ko'rsatilgan auditorlik xizmatlari hajmi 2022-yilga nisbatan 25% ga oshib, 506 milliard so'mni tashkil etganini ko'rish mumkin.

1.2-rasm. Auditorlik korxonalari daromadi dinamikasi

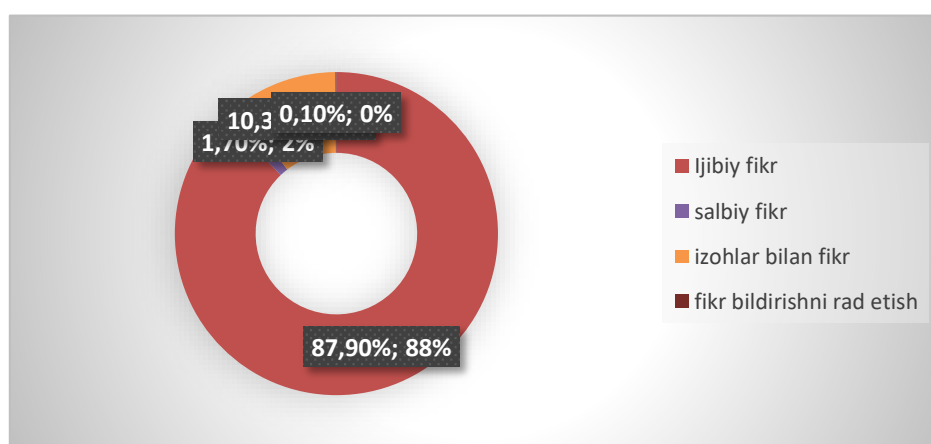
Auditorlik tashkilotlarining qariyb 60 foizi auditorlik faoliyati bilan o'n yil va undan ko'proq vaqt davomida shug'ullangani auditorlik faoliyatining professionalligi va pozitsiyasining mustahkamlanganligini tasdiqlaydi. Auditorlik bozori hali ham yuqori konsentratsiya bilan tavsiflanadi. Auditorlik tashkilotlarining umumiy sonining 63 foizi Toshkent shahrida, 37 foizi respublikaning boshqa hududlarida joylashgan.

1.3-jadval.

Auditorlik faoliyati sub'ektlarining hududlar bo'yicha taqsimlanishi

Hudud	2022	2023
	Auditorlik tashkiloti	
Qoraqolpog'iston Respublikasi	3	3
Andijon viloyati	8	8
Buxoro viloyati	2	2
Jizzax viloyati	2	2
Qashqadaryo	3	3
Navoiy viloyati	4	4
Namangan viloyati	5	5
Samarqand viloyati	5	4
Surxondaryo viloyati	3	3
Sirdaryo viloyati	3	3
Toshkent viloyati	4	4
Farg'ona viloyati	7	6
Xorazm viloyati	3	3
Toshkent shahri	88	88
Jami	140	138

2023-yilda berilgan auditorlik xulosalari

O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi auditorlik faoliyati sohasidagi vakolatli davlat organi hisoblanadi.

Vakolatli davlat organi:

- auditorlik faoliyati sohasidagi davlat siyosatini amalga oshiradi;
- auditorlik faoliyati sohasidagi xalqaro tashkilotlarda O‘zbekiston Respublikasining manfaatlarini ifodalaydi;
- o‘z vakolatlari doirasida auditorlik faoliyatini tartibga soluvchi me‘yoriy hujjatlarni ishlab chiqadi, tasdiqlaydi va amalga oshiradi;
- malaka komissiyasining ish tartibi va qoidalarini belgilaydi;
- auditorlarning respublika jamoat birlashmalari ishtirokida malaka imtihonini o‘tkazadi;
- auditor malaka sertifikatini beradi, qayta rasmiylashtiradi, uning amal qilishini uzaytiradi va amal qilishini tugatadi, O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan beriladigan sertifikat bundan mustasno;
- auditorlarning respublika jamoat birlashmalari bilan birgalikda auditorlarning malakasini oshirishning namunaviy dasturini tasdiqlaydi;
- auditorlik tashkilotlari reytingi va auditorlar reytingini yuritadi;
- auditorlik tashkilotlari va auditorlarning respublika jamoat birlashmalari bilan elektron hamkorlik qilish uchun mo‘ljallangan “Audit” dasturiy majmuasining axborot tizimini takomillashtirishni ta‘minlaydi;
- auditorlarning respublika jamoat birlashmalari bilan birgalikda auditorlik tashkilotlari ishining sifatini tashqi nazoratni amalga oshiradi;
- auditorlik xizmatlarining rivojlanishini tahlil qiladi.

Prezidentning 2021-yil 15-avgustdagi “Auditorlarni sertifikatlashtirish tizimini takomillashtirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi qaroriga (2021-yil 4-avgustdagi PQ-5210-son qarori) muvofiq, O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligining funksiyalari o‘tkaziladi. auditorlarning jamoat birlashmalariga [4] muvofiq:

- auditor malaka sertifikatini olish uchun malaka imtihonlarini o‘tkazish;
- auditor malaka sertifikatini berish, qayta rasmiylashtirish, uzaytirish va tugatish;
- auditorlarning malakasini oshirish dasturini tasdiqlash.

Auditorlar jamoat birlashmalarining rasmiy veb-saytida malaka imtihonlarini tashkil etish va tuzilmasi, malaka imtihonlariga tayyorgarlik ko‘rish uchun tavsiya etilgan materiallar va o‘quv dasturlari, shuningdek, malaka imtihonlari natijalari to‘g‘risidagi ma‘lumotlar joylashtirilgan.

Auditorlarning jamoat birlashmalari malaka imtihonlarida qatnashgan va auditorlik malaka sertifikatini bergan abituriyentlarning ma‘lumotlar bazasini yuritadi. Ularga quyidagi huquqlar beriladi:

- belgilangan tartib va qoidalarga muvofiq malaka imtihonlarini o'tkazish uchun imtihon markazlarini mustaqil yoki birgalikda tashkil etish;

- respublikaning barcha hududlarida auditor malaka sertifikatini olish uchun malaka imtihonlarini tashkil etish va auditorlarning malakasini oshirish maqsadida hududiy tarmoqni rivojlantirish.

2022-yil 1-avgustdan bakalavriat va magistratura yo'nalishlarida "Buxgalteriya hisobi" va "Audit" fanlari bo'yicha ISAni chuqur o'rganishni nazarda tutuvchi yangilangan o'quv dasturlari pilot OTMlarning o'quv jarayoniga joriy etilgan.

5. Xulosa.

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlaymizki, O'zbekiston Respublikasida audit yagona iqtisodiy tizimning bir qismi sifatida rivojlanib, uning rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Shuni ta'kidlash kerakki, davlat siyosati auditorlik faoliyatini rag'batlantirish va kengaytirishga qaratilgan. Respublikada auditorlik faoliyatini tashkil etish va tartibga solishning turli tartiblarini tartibga soluvchi qator qonunchilik va hukumat hujjatlari qabul qilingan. Mamlakatimizda auditning 30 yildan ortiq rivojlanishi natijalari shuni ko'rsatadiki, u O'zbekiston iqtisodiyotida allaqachon muhim o'rin tutadi. Uning shakllanish jarayoni qaytarilmasdir.

Adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligining www.mf.uz rasmiy veb-saytida (Buxgalteriya hisobi va audit bo'limi) joylashtirilgan Auditorlar va auditorlik tashkilotlari reytingi.

2. O'zbekiston Respublikasi Buxgalterlar va auditorlar milliy assotsiatsiyasining www.naaa.uz rasmiy veb-saytida joylashtirilgan ma'lumotlarga asosan

3. 2021-yil 25-fevraldagi "Auditorlik faoliyati to'g'risida"gi Qonun.

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 08.04.2021 yildagi "Auditorlarni sertifikatlashtirish tizimini takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-5210-son Farmoni